

УДК 316.362:364.4-056.83

Підгайська Н.М.¹

Кузьмін В.В.²

¹ студ. гр. СН-219 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. соц. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З СІМ'ЯМИ ОСІБ, ЯКІ Є ЗАЛЕЖНИМИ ВІД ВЖИВАННЯ ПСИХОАКТИВНИХ РЕЧОВИН

Технології роботи зі співзалежними варто розглядати в розрізі роботи з адиктами. Суспільство часто ставиться до цих людей насторожено, а часом і відверто негативно. Соціальне життя людини, яка страждає на алкогольну або наркотичну залежність, суттєво відрізняється від життя інших людей.

По-перше, порушуються мережі соціальної підтримки – людина втрачає соціально значимі їй зв'язки і найбільш значними їй стають люди, мають такий самий адиктивний досвід.

По-друге, члени сім'ї хворого, який страждає залежністю від ПАР, перебувають у стані співзалежності, тобто відбувається повна дисфункціональність сім'ї, від якої насамперед страждають діти.

Робота у рамках патронажу включає кілька етапів. Однак межі етапів умовні:

1-й етап. Знайомство та укладання договору із сім'єю. Договір не має юридичну силу. Його призначення – у визначенні кола прав та обов'язків членів сім'ї та соціального працівника.

2-й етап. Вхідження в сім'ю, створення та підтримка мотивації до виходу із кризи. Для підтримки мотивації потрібне залучення осіб, які мають особливу довіру, значимих членів сім'ї.

3-й етап. Збір та аналіз інформації про сім'ю. Зіставлення інформації, одержаної з різних джерел. При необхідності фахівець із соціальної роботи вдається до консультативної допомоги інших спеціалістів. На основі збору та аналізу інформації фахівець із соціальної роботи формує відносини з сім'єю, визначає способи взаємодії з нею та намічає плани спільної роботи з виходу сім'ї із кризи.

4-й етап. Виведення сім'ї зі стану кризи, вирішення проблем, усунення причин, що їх породили. Зміст роботи із сім'єю визначається наявними в неї проблемами. Фахівець із соціальної роботи може надавати сім'ї інформаційну та організаційну допомогу.

5-й етап. Вихід із сім'ї. Після закінчення інтенсивного періоду роботи фахівець із соціальної роботи складає карту змін сім'ї. Розглядається питання про зняття сім'ї із соціального патронажу та встановлення сім'єю спостереження визначений термін (до року). Фахівець із соціальної роботи продовжує повідомляти сім'ю необхідну інформацію, запрошує на оздоровчі, культурно-освітні та інші заходи [1].

Особлива увага при соціальному патронажі та взагалі соціальній роботі приділяється роботі із залежним членом сім'ї з метою вироблення мотивації для проходження лікування від ПАР та подальшої психокорекційної роботи з ним та його найближчим оточенням для досягнення тривалої сталої ремісії.

Для досягнення найбільшої ефективності в роботі із залежними та співзалежними членами сім'ї індивідуальне консультування поєднується з психокорекційною роботою у малих групах. Для ефективної роботи необхідне виконання таких умов, а саме чітке розмежування обов'язків та відповідальності кожного з фахівців, які працюють із сім'єю, на всіх етапах надання допомоги та організація командної взаємодії.

Результатом виконаної роботи має бути позбавлення людей від комплексів та звичок, що заважають знаходити вирішення актуальних проблем, надання допомоги у придбанні нового досвіду, який би дозволив відчувати, думати і діяти життєвим, що адекватно виникає ситуацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Капська А.Й. Соціальна педагогіка: підручник. / 4-те вид. виправ. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 488 с.
2. Олійник І.В. Соціальна реабілітація як один із напрямів професійної діяльності фахівця із соціальної роботи. Вісник університету імені А.Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2021. № 2 (22) С. 59–66.
3. Кизименко Л.Д., Бедна Л.М. Словник-довідник соціального працівника. Веб-сайт. URL: <http://ipp.lp.edu.ua/Library/004/004.html#o>
4. Бакума І.М. Ціннісні орієнтації особистості в детермінації девіантної поведінки молоді: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. філос. наук: спец. 09.00.03 «Соціальна філософія та філософія історії». Одеса, 2009. 20 с.